

30/04/2024

Tiedotusvälinepaketti

Unionin tuomioistuin juhlistaa kymmenen jäsenvaltion Euroopan unioniin liittymisen 20-vuotispäivää: perustuslain uusi mahdollisuus Euroopalle

Sisällys

Globaali vaikutus	2
Johdanto	2
Organisaatio ja toiminta	2
Historiallinen oikeustapauskokoelma	3
Oikeudenkäynnit ja työmäärä	4
Lainkäyttötoiminnan yleinen kehitys (ennakkoratkaisupyynnot) (2004–2024)	4
Rakennukset	8

Globaali vaikutus

Johdanto

Uusia liittymisiä, kasvava toimielin. Kaikille eurooppalaisille maille yhteinen tulevaisuus on rakentunut useassa vaiheessa toisen maailmansodan päättymisestä tähän päivään asti. Vuoden 1957 kuudesta perustajamaasta Euroopan yhteisö ja sittemmin Euroopan unioni (EU) on askeleittain laajentunut nykyiseen 27 jäsenvaltioon.

Vuoden 2004 laajentuminen on ollut kaikista laajentumisista kooltaan merkittävin. Unioniin liittyi 1.5.2004 kerralla kymmenen uutta jäsenvaltiota eli Tšekki, Viro, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Slovakia ja Slovenia. Jäsenvaltioiden lukumäärä kasvoi 15:stä 25:een.

Miten tämä tärkeä tapahtuma on vaikuttanut unionin lainkäyttöelimeen, erityisesti sen organisaation ja toiminnan sekä sen työmäärän osalta?

Organisaatio ja toiminta

- Silloiseen yhteisöjen tuomioistuimeen nimitettiin kymmenen tuomaria ja silloiseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen kymmenen tuomaria ([Asiakirja uusien jäsenvaltioiden Euroopan unioniin liittymisen ehdoista](#)).
- Yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamiesten lukumäärää, joka oli kahdeksan, ei muutettu vuonna 2004. Julkisasiamiesten lukumäärä nostettiin 11:een vasta vuonna 2013 (perussopimuksessa määrätään, että unionin tuomioistuimen pyynnöstä neuvosto voi yksimielisesti lisätä julkisasiamiesten määrää – [Lissabonin sopimukseen liitetty julistus nro 38](#)).
- Jotta silloiselle yhteisöjen tuomioistuimelle ja silloiselle yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle mahdollistettiin laajentumiseen liittyviin haasteisiin tarttuminen, Nizzan sopimuksessa tehtiin tiettyjä muutoksia uusien tuomareiden perehdyttämiseksi ja lisääntyneen työmäärän hallinnoimiseksi:
 - Kaikissa asioissa ei enää anneta julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta. Näin ollen, kun unionin tuomioistuin katsoo, että asiaan ei liity uutta oikeudellista kysymystä, se voi julkisasiamiestä kuultuaan päättää, että asia ratkaistaan ilman ratkaisuehdotusta.
 - Yhteys **jäsenvaltioiden lukumäärän ja tuomareiden lukumäärän** välillä otettiin käyttöön. Unionin tuomioistuimessa tuomareiden lukumäärä vastaa jäsenvaltioiden lukumäärää. Unionin yleisessä tuomioistuimessa tuomareita on oltava vähintään yhtä monta kuin jäsenvaltioita, mikä mahdollistaa sen tuomareiden lukumäärän nostamisen.
 - Perustettiin **suuri jaosto**, jonka jäsenten lukumääräksi vahvistettiin perussäännössä 13 (nykyään 15). Tätä kokoonpanoa, jonka käsiteltäväksi saatetaan merkittävimmät asiat, johtaa unionin tuomioistuimen presidentti, ja myös varapresidentti kuuluu sen kokoonpanoon.

- **Toimivallan jakoa unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen välillä** muutettiin: unionin yleinen tuomioistuin on vastedes toimivaltainen käsittelemään ensimmäisenä oikeusasteena kaikki suorat kanteet, tiettyjä erityisiä suoria kanteita lukuun ottamatta.
- Unionin yleiselle tuomioistuimelle siirrettiin toimivalta käsitellä **ennakkoratkaisupyynnöt** tietyissä erityisasioissa, jotka määritellään perussäännössä. Tätä toimivaltaa ei ole vielä pantu täytäntöön. Vuoden 2022 marraskuussa unionin tuomioistuin kuitenkin esitti Euroopan parlamentille ja neuvostolle lainsäädäntöpyynnön, jotta yhtäältä unionin yleiselle tuomioistuimelle siirretään unionin tuomioistuimen toimivalta käsitellä ennakkoratkaisupyynnöt kuudessa erityisasiassa (arvonlisävero, valmistevero, tullikoodeksi, tavaroiden tariffiluokittelu yhdistettyyn nimikkeistöön, matkustajille annettava korvaus ja apu sekä kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä) ja toisaalta laajennetaan unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuja koskeviin valituksiin sovellettavan valituslupamenettelyn soveltamisalaa (valituslupamenettely tuli alun perin voimaan vuoden 2019 toukokuussa).

• **Toimielimen palveluksessa olevan henkilöstön määrä kasvoi** 1 010:stä (vuonna 2000), 1 140:een (vuonna 2003) ja 1 641:een (vuonna 2004).

Vuosi	2000	2003	2004	2005	2007	2010	2015	2020	2022	2023
Talousarvion mukaiset virat	1 010	1 140	1 641	1 743	1 882	1 927	1 998	2 073	2 110	2 302

• Toimielimelle on myös myönnetty enemmän määrärahoja.

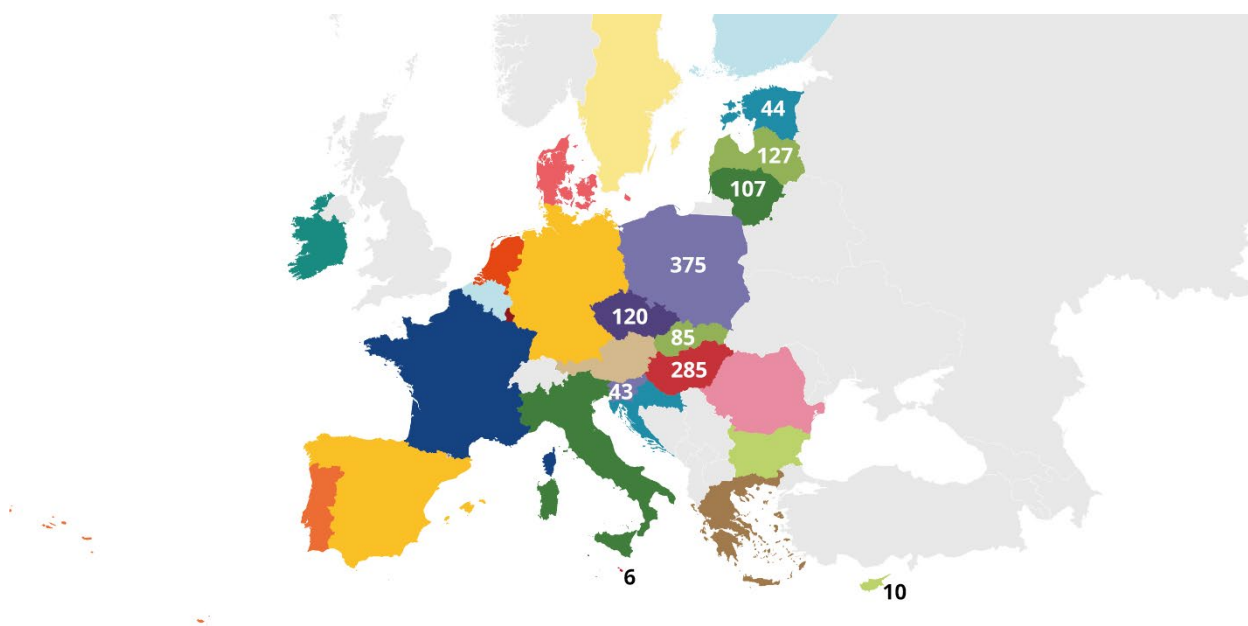
Vuosi	2000	2003	2004	2005	2007	2010	2015	2020	2022	2023
Määrärahat M€	131,3	150,6	235	229	272,2	329,3	357,1	436,6	464,8	486

Historiallinen oikeustapauskokoelma

Vuoden 2004 liittymisten yhteydessä toimielin valitsi ensimmäiseen luetteloon 57 tuomiota vuosilta 1954–2000. Nämä tuomiot käännettiin ja revisoitiin ensin kansallisissa käännöskeskuksissa ja saatettiin päätökseen silloisen yhteisöjen tuomioistuimen kieliyksiköissä https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_14955/fi/.

Oikeudenkäynnit ja työmäärä

- Vuonna 2004 liittyneet jäsenvaltiot ovat myötävaikuttaneet merkittävästi Euroopan oikeudellisiin rakenteisiin: 1.5.2004 ja 31.3.2024 välisenä aikana kymmenen uuden jäsenvaltion tuomioistuimista saapui yhteensä **1 202** ennakkoratkaisupyyntöä.
- Ensimmäiset ennakkoratkaisupyyntöt esitettiin jo vuonna 2004 (2 unkarilaista asiaa).
- Ensimmäisinä vuosina ennakkoratkaisupyyntöjen määrä pysyi melko vähäisenä (alle 10 vuonna 2006). Määrä on sittemmin kasvanut huomattavasti (20 vuonna 2008, 45 vuonna 2011, 65 vuonna 2014, 103 vuonna 2020) ja vakiintunut tämänhetkiselle tasolle (120 vuonna 2023).

Lainkäyttötoiminnan yleinen kehitys (ennakkoratkaisupyyntöt) (2004–2024¹)

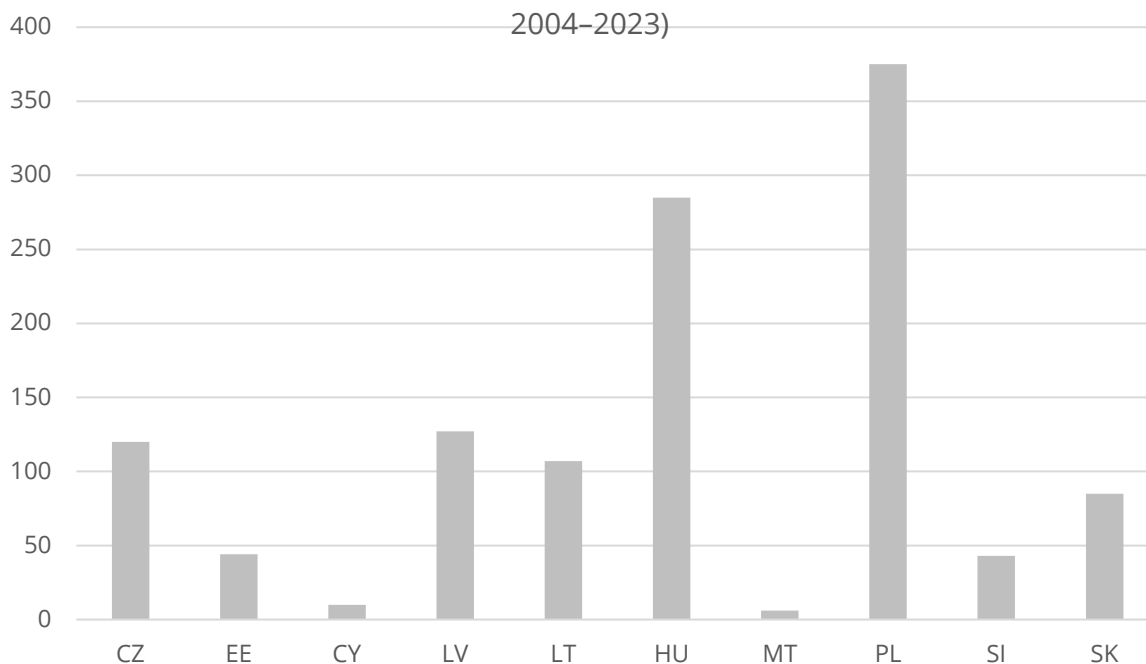
Vuosi	Tšekki	Viro	Kypros	Latvia	Liettua	Unkari	Malta	Puola	Slovenia	Slovakia
2004	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
2005	1	0	0	0	0	3	0	1	0	0
2006	3	0	0	0	1	4	0	2	0	1
2007	2	2	0	0	1	2	0	7	0	1
2008	1	2	1	3	3	6	0	4	0	0
2009	5	2	1	4	3	10	1	10	2	1
2010	3	0	0	3	2	6	0	8	1	5
2011	5	1	0	10	1	13	0	11	1	3
2012	7	5	0	5	2	18	1	6	0	9
2013	7	3	3	5	10	20	0	11	1	4
2014	6	0	2	7	6	23	0	14	4	3
2015	8	2	0	9	8	14	0	15	5	5

¹ 31.3.2024

2016	5	1	0	9	8	15	1	19	3	6
2017	4	7	0	5	10	22	0	19	3	6
2018	12	2	1	5	6	29	0	31	2	6
2019	5	3	1	12	7	20	1	39	5	10
2020	9	3	0	17	7	18	0	41	2	6
2021	8	2	0	12	15	17	0	34	7	2
2022	13	4	0	4	6	20	0	39	0	7
2023	12	4	1	15	6	18	2	48	6	8
2024	4	1	0	2	5	5	0	16	1	2
Yhteensä	120	44	10	127	107	285	6	375	43	85

Lainkäyttötoiminnan yleinen kehitys (ennakkoratkaisupyynnot,

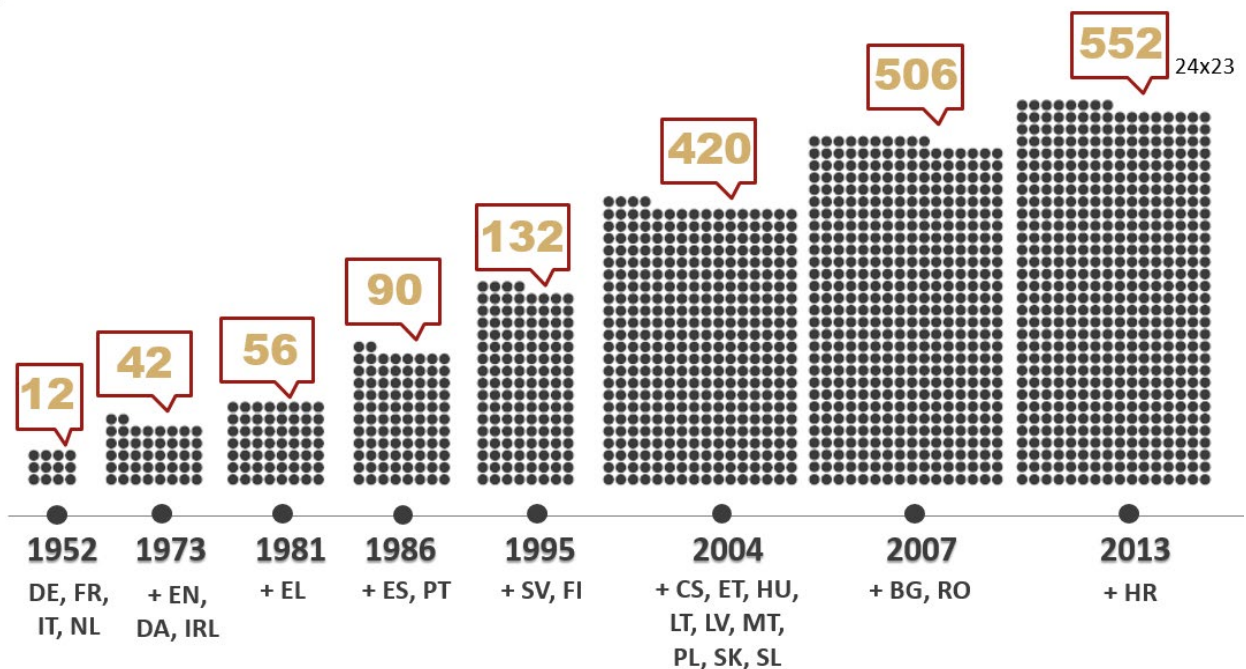
2004–2023)

- Vuoden 2004 laajentuminen on myös vaikuttanut merkittävästi Euroopan unionin tuomioistuimen **kielijärjestelmään**.
- Euroopan hiili- ja teräsyhteisössä (EHTY) oli sen perustamisvuonna 1952 neljä virallista kieltä. Kielten määrä on kasvanut peräkkäisten liittymisten myötä: virallisia kieliä oli vuonna 1974 seitsemän, vuonna 1981 kahdeksan, vuonna 1986 kymmenen, vuonna 1995 12 ja **vuonna 2004 yhteensä 21**. Myöhempien laajentumisten myötä tämä lukumäärä on kasvanut, ja tällä hetkellä virallisia kieliä on 24.
- Unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa voidaan panna asia vireille ja esittää lausumia jokaisella 24:llä virallisella kielellä, ja poikkeustapauksia lukuun ottamatta kummankin tuomioistuimen antamat ratkaisut ovat saatavilla 24:llä kielellä. Tätä kutsutaan täydellisen monikielisyyden periaatteeksi.
- *"Unionin tuomioistuimessa on kielipalvelu, johon kuuluvilla asiantuntijoilla on tarvittavat oikeudelliset tiedot ja perusteelliset taidot useassa unionin tuomioistuimen virallisessa kielessä."* (työjärjestyksen 42 artikla)

- Tämä virallisten kielten määrän kasvu on johtanut kieliparien lukumäärän merkittävään kasvuun: vuonna 1952 kielipareja oli 12 ja vuonna 2004 niitä oli 420 (nykyään kielipareja on 552).

KIELIPARIT

- Etenkin vuoden 2004 laajentumisen jälkeen unionin tuomioistuin ja unionin yleinen tuomioistuin ovat asteittain panneet täytäntöön toimenpiteitä tehokkuuden lisäämiseksi ja kääntämiseen liittyvän työmäärän hillitsemiseksi. Ne ovat tässä yhteydessä tarkastelleet uudelleen tuomioiden ja määräysten julkaisukäytäntöään (valikoiva julkaiseminen). Vastaavasti käännettävien asiakirjojen pituutta on rajattu ja unionin tuomioistuimen suullista käsittelyä varten laadituista kertomuksista on luovuttu. Lisäksi vuodesta 2013 alkaen unionin yleinen tuomioistuin on voinut päättää, että jokin tuomio julkaistaan kokonaisuudessaan vain oikeudenkäyntikielellä ja muilla kielillä otteina, jolloin julkaistaan vain ne tuomion kohdat, joiden julkaisemista se pitää aiheellisenä. Käännöstyön määrää väheni vuonna 2014 näin ollen 40 prosenttia.
- Toinen vuoden 2004 laajentumista varten toteutettu toimenpide oli niin kutsutun ”linkkikielten” järjestelmän käyttöön ottaminen alkuperäisestä kielestä suoraan tehtäviin käännöksiin perustuvan järjestelmän rinnalle. Koska virallisten kielten lukumäärän kasvu moninkertaisti kieliparien lukumäärän, päätettiin, että mikäli suoraa käännöstä ei voida toimittaa, käännöstyö tapahtuu saksan, englannin, espanjan, italian ja, vuodesta 2019, puolan kielten välityksellä. Nämä kielet toimivat ”linkkikielinä”, koska kaikilla muilla kielillä (alkukielillä) laaditut tekstit käännetään ennalta määrättyjen kieliparien mukaisesti jollekin näistä viidestä kielestä, josta ne seuraavaksi käännetään pyydetyille kielille.

esitetyn mukaisesti. Kun otetaan huomioon ranskan kielen erityinen tehtävä (tuomareiden keskustelukieli menettelyissä), ovat ranskasta muille kielille tehtävät käännökset aina suoria käännöksiä. Ranskan kielen juridisten käännösten yksikkö kattaa kaikki unionin viralliset kielet.

[INFOGRAFIikka "Linkkikielistä kääntäminen"]

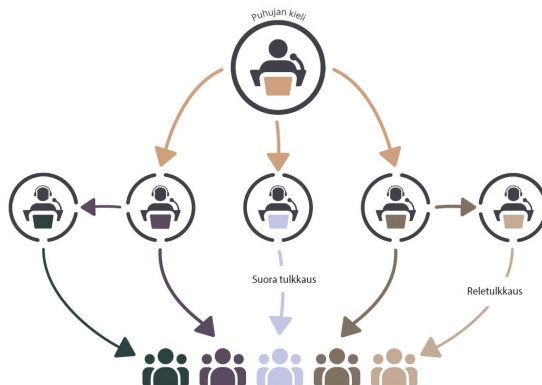
Kääntäminen suoraan tai linkkikielestä

Tulkkien osalta on todettava, että jotta tulkkaus voidaan aina tarjota myös harvinaisempien kieliparien osalta, tulkit käyttävät enenevässä määrin "rele- ja retourkieliin" perustuvia tulkkaustekniikoita. Ensin mainitussa tapauksessa tulkki ei tulkkaa suoraan puhujan käyttämästä kielestä vaan toisen tulkin tulkkauksesta; jälkimmäisessä tapauksessa puheen tulkkaminen annetaan tehtäväksi puhujan kanssa samaa kieltä äidinkielenään puhuvalle tulkille, joka kykenee tulkkamaan puhetta toiselle kielelle.

[INFOGRAFIikka "Retour- ja relekielet"]

Tulkkaus suoraan tai releeltä

Rakennukset

Kiinteistöjen osalta vuoden 2004 laajentumisen yhteydessä Kirchbergin kaupunginosassa sijaitsevaa oikeuspalatsia, jossa unionin tuomioistuin on toiminut vuodesta 1972, laajennettiin ja uusittiin (ks. rakennusten historia: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/p1_3943801/fi/).